

Om

Hav-Hesten, en Søe-Fugl,

af

J. E. Gunnerus. Dr.

Va a mine Visitas-Reiser, og i Særdeleshed paa den Nordlandiske og Finmarkiske, haver jeg samlet en lidet Deel Naturalier af allehaande Slags, og jeg haver sat mig for, efter Haanden at beskrive eet og andet Stykke deraf, som syntes mest at kunne fortjene det.

Jeg gisør Begyndelsen med at beskrive en Søe-Fugl, som af alle her til Lands kaldes Hav-Hesten, og hvilken er ligesaa merkværdig iblandt Søe-Fuglene, som Hav-Ratten eller Guulhaaen, eller Søe-Rotten er iblandt Fiskene; og begge give os et tilstrækkeligt Bevis paa den store Guds forunderlige Viisdom, som teer sig paa saa mangfoldige og adskillige Maader, i Henseende til hans Magtes Gierninger.

Fuglen, jeg melder om, er fangen ved Nord-Cap, og haver megen stor Lighed med Maagene; hvorfor den og af mange bliver

H.C.

e. 10

regnet

regnet til Maage = Slægten. Den er hviiid paa Hovedet, Halsen, Brystet og den hele Underdeel af Kroppen. Paa Ryggen derimod, Stierten og Bingene, undtagen Slæghierene (a), som alle paa den yttre Side ere sorte = brune, er den staal = graae, dog paa Ryggen og Stierten noget lysere end paa Bingene. Vinene ere sorte. Nebbet er brunt, dog er den Øvredeel (b), fra Hovedet af indtil Midten, meget mørkere end den nedere Deel (c), og seer sorte-brune ud; men forandrer igien Farven og bliver lysere hen imod Spidsen, hvilken seer gulagtig ud. Hodderne haver samme lyse = brune Farve, som den nederste eller underste Deel af Nebbet (d).

I Størrelse signer den en Maage, Sejung, saavelsom og Scung kaldet, men allermest en Krytkie, med hvilken den og haver storst Lighed i sin Skabning. Hans Nine ere runde: Hovedet er noget tykt, Halsen ikke meget længere end Hovedet, Kroppen, rund og fladagtig, og Brystet staar noget frem. Han er meget vel forsynet

(b) M 4

net

(a) Remiges primi ordinis.

(b) Maxilla s. mandibula superior.

(c) Mandibula inferior.

(d) Mandibula inferior.

net med smaa Fiere og Duun paa Kroppen, og da han opholder sig saa langt i Nord og er ofte ude i Storm og Uveir, saa maa vi vel priise Guds Viisdom derudi, at Gud haver givet ham saa god en foret Kirole, imod skarpe Vinde og streng Kulde; af hvilken Alarsag ogsaa hans Skind inden til er vel beklæd med Feedt, og han er forsynet med en heed Mave, en dygtig Mave = Pibe, der er saa lang, som Kroppen, foruden nogle smaa derved liggende Tarme. Han haver og kiendelige og temmelige store Sener, Alas rer og Nerver, og er af en meget sterk Natur og seilivet. Hans Vinger, naar de ligge ved Kroppen, rekke en halv Tomme længere frem end Sterten, gaae spids ud imod Enden (a), og i der ere derudi at see 10. Slag = Fiere af første Orden, hvilke bli ve jo længere jo spidsere. Sterten er noget kortere end Fodderne, ganske lidet rundagtig og man kan tælle deri 16. af de lange Fiere, som de Naturkyndige kalder Styr = Fiere (b), hvilke alle ere stumpede i Enderne. Dens Laar begynde at blive blotte et Stykke oven for Kneerne. Den haver Gaase Fodder (c), ingen Bag = Eær (d),

men

(a) Alæ lanceolatae.

(b) Rectrices.

(c) Plantas palmatas.

(d) Digitos posticos.

men i Steden deraf en ganske lidet Klo
paa hvert Been, som sidder fast uden noget
Leed. Den inderste Taa bestaaer af 2. Leed,
den mellemste af 3. og den yderste af 4. lige-
som paa Sild-Maasen eller Sejungen, og
endeel andre Fugle. Kloerne ere spidse i
Enden som en Naal, og det er merkeligt,
at den inderste og mellemste Klo, haver
paa deres indere Side en Skarp Rand, som
dog er bredest og dybest paa den mellemste
Klo, som den største.

Men nu kommer jeg til den merkværdigste Deel af Fuglen. Denne er Nebbet.
Dette er glat, saa langt som Hovedet, meget
bredere ved Hovedet end længere frem imod
Spidsen, hvor det er fladere og mere ligesom
fantsmentrykt paa Siderne. Det er snart
saa høit, som det er breedt ind ved Hovedet,
eller hvor det er bredest. Den øverste Deel
af Nebbet (a) bestaaer af folgende Dele,
som ere sammenvorfne (b).

(1.) Evende Side Stykker, som gaae
brede ud fra Hovedet, blive smalere og sma-
lere og spidse i Enden (c), og rekke med

M 5

Enden

(a) Mandibula superior.

(b) Sutura quasi connexæ,

(c) Lanceolatae:

Enden noget ind under Krummingen af Nebbet. Disse tvende Stykker have en sharp Rand, som rekker noget frem over Siderne paa den underste Deel af Nebbet (a).

(2.) Næsen, der gaaer ud fra Hovedet og snart som en Cylinder (b) ligger ophojet oven paa Nebbet, og rekker hen imod Midten Deraf. I denne ere der tvende Næseborer at see i Enden, adskilte ved et Mellembeen og bestaaer derfor Næsen af tvende Been, hvilke, naar man seer paa Næseborerne, formedelst det derudi vicerende Mellembeen, see snart ud, som tvende sammenfiede Cylinder eller sinaa Rør, som dog ikke oven paa Næsen ere virkelig adskilte.

(3.) Spidsen paa Nebbet, som et Stykke neden for Næsen, hvor der derudover er et Syk eller Siunk begynder at ophsie sig (c), og siden krummer og boier sig need i en sharp Spids, som gaaer noget fremover, under Nebbet, eller den underste Deel af Nebbet (d). Denne underste Deel bestaaer af følgende Stykker: 1.) Overst ere tvende smale sharpe lange Render, een paa hver

Side,

(a) Mandibula inferior.

(b) Tubulus subcarinatus & subtruncatus.

(c) Sc. inflexe.

(d) Mandibula inferior.

Side, som morder over Nebbet og til deels
skules deraf. 2.) Evende tæt derved under-
liggende Stykker, eet paa hver Side, som
blieer alt smalere og smalere, og hvis Spidse
hoier sig need ad. 3.) Enden paa denne
underste Deel af Nebbet sidder mellem
hun (N. 1.) ommeldte smale, skarpe, lange
Rand og det underliggende Stykke (N. 2.)
er temmelig breedt, ikke saa langt som breedt,
gaaer op ad og udgør paa sine begge øverste
Sider en lidet Rue, hvorpaa Over-Neb-
bets krumme Spidse ligger.

Denne Fugl kaldes Hav-Hest, fordi
den skal puste som en Hest, eller fordi dens
Bevægelse paa Vandet skal ligne en Hestes
Trav, og det er vist, at naar disse Fugle
komme i store Flokke, bliver Søen i stille
Veir ganske brusende; hvilket og vor høit
beromite Procanhler og Bisshop Pontoppis
dan beretter om samme (a). Den opholder
sig ud til Havens og paa Klipper og Holmer i
Havet, og kommer ordentlig viis ikke Land-
Gorden nær paa nogle Mile. Den er en
tienlig Fugl paa Havet, ikke alene til at
rense det samme fra døde Aadseler og i Sær-
deleshed stinkende Hval-Fiske; Men fornem-
melig til at vise Mennestene, som sege der-
ester, Veien til de døde store Hav-Fiske og
Hvale.

(a) L. c. Part. II. pag. 123.

Hvale. Den sluger i sig langt over sin Formue og fordosier hastig Maden, saa at den altid haver nye Begierlighed til Mad. Men at den skulde ikkun have een eneste Tarm, det er en Digt, som kan igiendrives af det foregaaende. Det samme have og Ukyndige villet forsikre. Hr. Prof. Kalm i Aboe, da han var i Norge, i Henseende til Skarven (a), nemlig at denne skulde ogsaa kun have een eneste Tarm, saasom han beretter i sin Nordre Americanste Reise-Beskrivelse (b). Men hvad jeg haver meldet om Hav-Hesten, gelder og ganske vist i lige Maade om Skarvens Farmer; Thi jeg haver ladet skiere op af alle tre Arter af samme Fugle (c), noie selv undersøgt Sagen og fundet, foruden en lang Mad-Vibe, nogle smaa derved liggende Farmer. Det er og en Digt at Hav-Hestens Reede er at ansee, som et Skib, han segler i paa Søen; Thi hans Reede findes paa Udholmer i Havet ved Gronland og Spids-Bergen.

Men saaledes pleier det gjerne at gaae til, naar man ikke saa strax kan finde en Fugls

(a) Carbo aquaticus Auctorum.

(b) Tom. I. pag. 110.

(c) Topskarv, Sletbaeg og Hviidlaar eller Beetlaar.
See herom Pontoppidan. 1, c. Tom. II. p. 155.

Fugls Reede. Hvo der ikke haver haft Lejlighed at reise til Fieldes og ikke seet Imberen (a), der, som andre Lomme (b), at ligge paa sine Æg saa tæt ved de ferske Vandde, at den kan skyde og velte sig frem af Reedet need i Vandet; Han bider endelig sig selv og mange andre ind, at Imberen haver Huller eller Poser under Vingerne, hvorudi den glemmer sin Æg og ruger dem: Og naar Imberen som bliver forfulgt, finder bedre sin Regning ved at dukke under, end at flyve op af Vandet, saa troer den gemeene Mand, han tor ikke flyve iblandt ander.

(a) Columbus Maximus Finnarchicus l. c. p. 131. & seqv. haver beskrevet og er meget større end Lommerne. Hos Hr. Procantzler Pontoppidan er den vel stukken i Kobber.

(b) Columbi arcici. End og om disse Lommer beretter Hr. Borge-Mester Andersøn i hans Nachrichten von Island o. s. v. p. 47. S. 48. at nogle har villet troe samme Fabel, som fortelles om Imberne, omendskont det ubbillig er bleven Hr. Borge-Mester Andersøn fortalt om Islændderne i Almindelighed, at de ikke skulde vide denne Fugls Reede paa Fieldene ved de ferske Vandde, da dog enhver Bonde her til Lands i Sædeleshed i Nordland og Finmarken veed at take derom. Denne Ubillighed af Hr. Borge-Mester Andersøns Fortællere har alt tilforne Niels Horrebø i hans tilfældelige Efterretning om Island pag. 172. sqq. S. XLVIII. bemerket.

andet af Frygt for at tage sine Eg, allerhelst, naar Alarets Tid ikke aldeles strider imod saadan Formeening.

Saaledes digter man og om Uveirs eller St. Peders Fuglen (a). Efterdi denne allermest af alle Fugle er at see paa Havet i Storm og Uveir, saa foregiver man, at han haver sit Reede paa Bunden deri, da hans Reede dog ogsaa uden Evil maa findes paa Holmer eller Skier i Sven. Saassom Hauvulen, ellers Jan van Gent kaldet, (b) der haver sit Reede paa de Skotlandiske Øer og i America, ikke er blevne funden paa Reede her til Lands, saa bilde og nogle sig om denne ind, at det vilde Hav er dens rette Hjem, og at dens Reede maa ogsaa findes der nogen Steds. Det samme har nogle ganske vist villet forsikre mig om en lidet Seefugl, jeg haver faaet fra Nordlandene, der har Liighed med Svalene, men er meget større, hvilken Martin i hans Spidsbergste

(a) Procellaria in specie s. procellaria pelagica.
See den store Linnæi syst. nat. Tom. I. Class. II. Ord. III. Gen. 64. spec. I. pag. 131. ed. noviss. s. 10mæ.

(b) Pelecanus Bassanus s. anser Bassanus Linn. l.c. gen. 66. u. 4. pag. 138. ed. 10mæ.

hergste Reise - Beskrivelse (a) falder Rotges, men har givet en maadelig Tegning paa (b), og bliver af Moeringio (c), faldet Arctica (Nordfugl) hvilken ogsaa foerer Klein an (d).

Nogle i Nordlandene have villet for-
sikre mig, at det var Uveirs Fuglen (e); Men det kan jeg see at det ikke er. Andre
have faldet den Peterdrikker. Men om
dette er det rette Navn, veed jeg ikke; Dog
veed jeg saa meget, at den ikke er den saa fal-
dede St. Peder eller Peders Fugl (f); Thi
denne er, som jeg tilforne har erindret, Uveirs
Fuglen,

(a) Fierde Deel 2. Cap. n. 6. pag. 61. sq. Af
Hr. Borgemesier Andersen i hans Esterretn.
om Granland v. s. v. pag. 176. S. XXIX. bli-
ver den faldet Rotges og betyder saa meget som
en lidet Rotte.

(b) Eftertegningen eller Copien udi recueil de
voyages au nord, Tom. II. hvor Martins
Reise - Beskrivelse er indrykket, ligner sit
Monster.

(c) In generibus avium, Class. IV. Ord. 3. n. 69.
pag. 65.

(d) Ved det Navn Plautus Columbarius føres an
Klein. prodr. av. 146. n. 1.

(e) Procellaria pelagica.

(f) Peteril. Ellers kan jeg erindre, at Bonderne
i Nordl. har talt om Rotges, som de uriktig
holdte for Giesser.

Fuglen, og jeg twivler ingenlunde paa, at det er en Digt, som mange har forttaalt mig om denne Rotges eller Nord-Fugl, at den har sit Reede paa Bunden i Havet (a). Og hvo veed ikke hvor vidt man er gaaen i Urimelighed i Henseende til de saa kaldede Skotlændiske Wender (b), og de vi hos os kaldte Stokender (c), som man i gamle Dage haver troet at voxe paa Ercer, Skibss-
Risle og Stok-ender, og som man derfor i den Romersk Catholske Kirke i Faste-Tiden haver spist grønsalte og rogede, ikke som Ande-Riod; men som Ebler og Pærer, eller

(a) See Hr. Borgem. Andersöns Nachrichten von Isl Grönland u. s. w. pag. 176. §. XXIX. hvor der handles om denne Fugls Reede ind under Berghyllerne ved Vandet.

(b) Aves Brittannicæ, Scoticæ; Berniclae. Linn. l. c. p. 124. n. 11. ed. 10. & pag. 22. gen. 48. n. 6. edit. Lips. a. 1748. hvor de kaldes paa Tydsk: Schottische GåNSE, oder RotgåNSE; men disse ere adskilte fra dem Martin kalder Rotges. Martin gjor og selv forskiel paa RotgåNSE og Rotges. See l. c. p. 71. og p. 61. Det er ellers rigtigt, at de Skotlændiske Wender (Berniclae) ere og blevne kaldene RotgåNSE: hvilket man endog kan see i Schotti physica curiosa p. 960.

(c) Mergi Linn. l. c. pag. 129. ed. 10.

eller som Fisſe (a). Men hvo iblant For-
standige og Naturkyndige troer nu omſtun-
der faadant urimeligt Døi, og faadan haand-
gribelig Digt (b).

Men

(a) See P. Caspari Schotti, e Societate JESU physica curiosa, libr. IX. c. XXII. part. I. §. VI. pag. 966. Hvor det heder ex Nirembergio: qvia ex avium genere non oriuntur (Bernetæ s. Berniclae) iis quadragesimali jeju-
nio sale conditis homines vescuntur. Da Olaus Wormius in museo p. 257. siger: Has aves Bernacles vocant angli Tempore quadragesimali ex Normannia Parisios magna copia adferuntur, ac venduntur loco piscium. Nam in aliquibus locis pro piscibus comeduntur, utpote carnem non habentes, nec ex carnis productæ. Imo a fide digno Gallo accepi, publica Theologorum Sorbonni-
starum sententia in piscium non autem avium classem relatas esse has aves.

(b) See Pontoppidan l. c. pag. 109. sqq. Jeg
finde og i vores berømte Olai Wormii museo p. 302. circa finem, en Urigtighed man har fortalt ham om Edderfuglens Reede, at dette skulle findes i høie og steile Bierge, hvortil man ikke uden stor Fare kunde komme. Nidos, siger han, in cautibus sibi struunt, ac ova copiosa sapida pariunt, ad quæ capienda per funes periculoſe satis se demittunt accolæ. Samme Digt finder jeg og hos Olinger. Jacobum

Men jeg maa vende mig til Hav-Hesten igien. Man digter fremdeles om denne, at han mangen Gang naar han er slagen ihiel, kommer igien til Live. Men saadan Digt bedrager just ingen Forstandig; thi Enhver tenker strax at han har været i Svime. Ellers forvolder hans sterke og seilivede Natur, at han kan taale et godt Slag. Hans Graadighed og Næseviished foraarsager ham og mere end eet. Thi han er strax fremme hvor der er noget for ham at faae. Dog hvor dristig han end er, og hvor lidet han end frygter sig for Mennesker i Begyn-delsen, saavel veed han at tage sig i Alg for dem, naar han har faaet nogle gode Rap og har lært ret at kiende dem, og deres skadelige Reedskabe.

Af

bæum in museo Regio p. m. 13: hvor han faa-
ler om Edderfuglens Æg, og synes at have
laant Beskrivelsen om Reedet ex Museo Wormiano.
Men hos Hr. Procanzler Pontoppidan
har vi i hans N. N. H. T. II. p. 115. en rig-
tigere Esterretning om Sagen. Jeg finder in
Museo Wormiano p. 304. om Colymbi Cor-
nuti (cristati, auriti) Reedet disse Ord: in ipsa
aqva nidos ponit, ret ligesom man fabulerer
om Hav-Hesten; Og om Paradiisfuglen for-
sølles just samme Digt som om Imben. See
Mus. Wormian. p. 295.

SINN Af dette, hvad jeg nu har fremført til-
hobe om denne Fugl, kan lettelig skionnes,
at den er den selvsamme, som Martin i
hans tilforn anførte Spidsbergiske Reise-
Beskrivelse (a) handler videløftig om, under
det Navn: Mallemuke. Han fortæller om
denne iblant andet (1.) at den er den første
Grønlandiske Fugl man faaer at see og den
gemeneste, (2.) at disse Fugles Skrig hores
langt fra som Frøvers, (3.) at de ere slette
til Fods paa Landet (b), (4.) af adskillig
Farve; thi nogle ere ganske graa, som man
holder for de ældste, men andre ikkun graa
paa Ryggen og Bingerne; men hvid paa
Hovedet, og under Bugen, hvilke man
holder for yngre, omendskjont Martin
selv mener, at det er troligere, at denne For-
skiel i Henseende til Farven er ikke saa meget
et Egn til disse Fugles adskillige Alder, som
et Bevis paa deres adskillige Arter, estersom
han alene ved Spidsberg har fornummet til
de første, som ere ganske graa; men derimod
seet meest de graa og hvide ved Nordcap,

N 2 Hitland

(a) L. c. IV. Th. 2. Cap. n. II. p. 68-70. See
og Recueil de voyages au Nord Tom. II
p. 137.

(b) Dog staar ikke Fodderne pone æqvilibrium,
som paa Loommerne, Alterne, Lundene,
Loomvivne, Garfuglene (anseres Magella-
nic) v. s. v. 289. VI. del. II. mot (d)

Hitland og Engelland (a), (5.) at de agte ikke Storm og Uveir, (6.) sætte sig end og paa Ryggen af levende Hvalfiske, og hafke Stykker ud deraf, (7.) har sit Reede temmelig høit op i Biergene. Navnet Mallemukke fremleder Martin af det Hollandiske Ord: Mall, dum og taabelig, og det Ord Mukke en Myg, efterdi disse Fugle lade sig saa tykt som Myg, og ere saa næsevise, at man ved Hvalfangsten har nok at bestille med at jage dem fra Fisken, naar den er død og skieres i tu. Martin har og givet os en Tegning paa denne Fugl, som gaaer nogenledes an, hvorefter den og er giort, som findes i recueil de voyages au Nord (b). Dog kan man af den første Tegning giore sig et bedre Begreeb end af den sidste om Fuglens Næses forunderlige Skabning, om endskjont den første Tegning heller ikke tydelig nok forestiller samme. Derudi er ellers Martin i sin Beskrivelse ikke fuldkommen accurat, at han tillegger Fuglen en Bagtaae, hvilket er dog vel ikke andet end en Feil i Navnet, som man nogenledes kan slutte sig til af hans Tegning.

Hr.

(a) Hvilket Bevis dog ikke holder meget Stik.

(b) Tom. II. Tab. N. pag. 137. bemerket p. III.c.

Hr. Borgemester Andersen handler og om denne Fugl meget vidtløftig i sine Efterretninger om Island, Gronland og Straat-Davids (a). Han har havt den levende, og forteller iblant andet om ham, at han sloges tappert med Rotter og Katter, hakkede dygtig til med sit store Neb og førte brav i Ring med Katten, naac han sit den ved Halsen, og at han skreng i en hoi og skarp Zone, naar man skrekede ham med et hvide Klæde.

Ganske nylig er mig og kommen en ordentlig Afhandling om denne Fugl, tillige med en accurat Tegning for Dinene, hvilken findes i det Kongelige Svendiske Videnskabers Academies Handlinger for Maanederne April, Majus og Junius Aar 1759. og er derudi den anden Afhandling, skrevet af Anton Rollandson Martin, Med. Stud. hvilken efter at han haver givet en Latinse Beskrivelse derover efter den høit beromte Linneei Methode, og fører noget an af Hr. Borgemester Andersens Beskrivelse, beretter.

N 3

(a) Pag. 177 - 183. §. XXX. i Nachrichten von Gronland und der Straat-David. Han kaller den foruden Malemukke eller Mallemolle, en broget Gronlands Maage af største Art; og fremleder det første Navn af Mall og Mocke (Scrofa).

ter iblant andet (1.) at de Botsmænd, som
stilles i deres Slipper paa begge Siderne af
en Hval, der skal skieres i tu, hvis Forret-
ning er at rekke til Harpunerene deres Knive
og Hoedstene, og med deres Botshakker at
jage Fuglene bort, kaldes med det Navn
Malemukker, (2.) at man kaager en Suppe
med Risengryns paa denne Fugls krodrige
Bryst, hvilken kaldes Puspas (a), (3.) at
den legger sine Eg paa de yderste Holmer
af Spidsberg, hvoraf end og een hedder efter
disse Fugle Malemøken-Eyland, (4.) at
han har fundet et Hus eller Grøvt under
dens Mave uden for de grove Fiere, dingis-
ven med Duun, som, han meener, funde
maaskee tiene til at ruge Eggene ved (b).
Ellers seer man lettelig af Sammenligningen,
at der nok er ingen væsentlig Forskel imellem
den Fugl han beskriver (c) og Hav-Hesten.

Jeg haver meldet tilforn om en hos os
ganske bekjendt Fugl, som dog ikke sees uden
nogle Mile ud til Havs, hvilken kaldes
Uveis Fuglen, saavel som St. Peders Fugl.
Denne

(a) Dens Kist skal smage som Maage Kist.

(b) Saadan Grøvt har jeg ikke fornrummet til paa
den Hav-Hest, jeg har.

(c) Under det Navn: En Præcellaria ved Nord
Polen.

Denne har en stor Lighed med den Nordfugl, jeg tilforne har talt om, som Martin i hans Spidsbergenske Reise Beskrivelse falder Rotges, og bliver derfor ofte forvirret dermed. Om denne Uveirs Fugl handler Linnaeus paa adskillige Steder i sine Skrifter (a); men udforligst i det Sv. Vidensk. Acad. Handlinger for Maanederne April, Majus og Junius i Aaret 1745. i den anden Af-handling. Den beskrives at være omrent saa stor som en Svale, sort undtagen ovenpaa og under Sterten, hvor der ere hvide Fiere med sorte Spidser paa, saavelsom nogle hvide Tipper paa Vingerne, at have Gaase-hodder, men en ubevægelig lidet Kloer i Ste-
Den for bag Taaen; at have et smalt, paa Siderne sammentrykt eller fladt, og i Enden krumt og sort Neb med en Næse oven paa Nebbet, liggende som en Cylinder, med tvende Næsebor udi o. s. v. Heraf kan fionnes, at Hav-Hesten iblant alle de os her til Lands bekendte Sø- og Hav-Fugle, har største væsentlige Overenstemmelse med Uveirs Fuglen. Hav-Hesten fortiener og dette Navn (b). Naar man seer paa dets

N 4

Oprin-

(a) F. E. in Fauna svecica, n. 249. systemate nat. n. 85. p. 32. ed. Lips. og Gen. 64. n. 1. p. 131. ed. 10.

(b) Procellaria.

Oprindelse. Hvorfor, naar man vil gaae ordentlig til verks; saa maa man først tage en Uveirs-Fugl i en almindelig og vidtloftig Forstand og der under forstaae de væsentlige Egenskaber, hvorudi den første bekendte Uveirs-Fugl, Hav-Hesten og maaskee andre Hav-Fugle med samme Neb kommer overeens (a), da en saadan Uveirs-Fugl i en almindelig Forstand, naar man vilde fatte det fort, blev en Fugl, der havde Gaase-Fodder, med en Næse, der som et Nør ligger oven paa et i Spidsen krumt Neb (b). Dette blev da disse Fugles nærmeste Slægt (c). Den første Art deraf blev Uveirs-Fuglen i eng Forstand (d), eller den mindste St. Peders Fugl; den anden Hav-Hesten (e). Finder man nu flere arter af samme Slags

eller

(a) See herom Linn. in actis og Syst. Nat. ed. 10. ll. ec.

(b) Men vil man nu videre vide Væsenet, saa maa man sige med Linnæo: Rostrum edentulum subcompressum: superiore apice adunca: inferiore compresso-canaliculata. Nares Cylindro supra basin rostri decumbente, truncato. Pedes palmati: ungye postico sessili absqve digito. Syst. Nat. p. 131. Gen. 64.

(c) Genus.

(d) Procellaria stricte s. pelagica, saasom Linneus kalder den.

(e) Procellaria Grönlandica.

eller som hører til een Slekt, saa fører man dem til disse, naar man fun i det øvrige er vis paa, at de ere adskildte, i Henseende til væsentlige og bestandige Egenskaber; thi ellers høre de til en af de tvende anførte Arter. Der ere nok flere end disse tvende Arter af Uveirs - Fuglene til, saasom man fører tvende Arter an, der har deres Hjem ved det gode Haabs Forbierg, hvis Beskrivelse ikke fuldkommen kommer overeens med de tvende hos os i Norden bekendte (a). Men hvor vidt hine og især den saa kædede store sorte eller sorte brune Peteril (b) ere adskildte fra Hav - Hesten, overlader jeg gierne til andre at domme om, indtil jeg har faaet bedre Lejlighed til at lære at kende de samme (c).

N 5

Den

(a) Linnæus fører i det næste Oplag af sit Syst. nat. i alt tre Arter an (1.) Pelagica, som er bekendt hos os. (2.) Æqvinoctialis (fusca immaculata, Rostro flavo. Peteril magna nigra Edw. av. 89. t. 89.) (3.) capensis, procellaria albo fuscoque varia (Peteril media maculata in Edw. av. 90. t. 90.) om de begge sidste siges, at de have deres Hjem ved Cap. b. spei.

(b) Æqvinoctialis.

(c) See imidlertid den tilforn ex actis acad. Reg. scient. Svecicæ anførte Anton Rollandsøn Martins Afhandling om en procellaria ved Nord-Polen.

Den Hæderlige og Wellerde Studiosus, Ferdin. August Carissius har gjort Legningerne, som følge med, for at kunne forestille sig Hoved & Sagen desto bedre (a).

(a) See Tab. I.

All-

Tab.I.

